

van Oudejaar ons allen weer voor Gods aangezicht oproept, om onszelven reken-schap te geven van de getrouwheid waarin we voor den Heere onzen God staan.

En is uw tekort dan misschien angstig groot, o, laat uw ziele dan toch geboden zijn, om niet, uit het spijtig gevoel, dat het toch niet te beteren is, gedachteloos in zulk een roekeloos en onverantwoordelijk spel te volhard. Of is er dan niet, als ge, waarlijk gebroken in uw hoogheid, en met een hart dat verbijzeld is, tot uwen God nadert, ook voor dat angstige tekort van uw leven verzoeking gevonden in het bloed van Christus? Wenkt dan het vaak zoo onver-wachte heengaan van zoovele broeders en zusters uit ons midden ook u niet, om aan uw eigen dood te denken, en bij de korte spanne levens, die u misschien nog rest, uzelven aan te grijpen, op te waken uit uw schuldige sluimeren, en van nu voortaan met ernste uw heilige roeping onder de oogen te zien.

Er kan ook in dit jaar, dat komende is, zooveel gebeuren. De voortekenen zijn er te over. December liep reeds ten einde, en nog hoort ge telkens de alarmkreet, dat de plage Gods er altoos nog is. Wat staat ons dan niet te wachten, als met het zachter jaargetij, in steef van lentevreugde, weer somber en donker de bezoekende hand des Heeren naderende is over de natie, die zich almeer van Hem hebben afgewend.

O, we zijn zoo licht geneigd, om op den avond van het Oudejaar ons enkel in onze persoonlijke en huiselijke herinneringen te verdiepen. En voorzeker, ook dat heeft zijn nut. Er is een jaar lang zooveel ge-noten, hoe zwaer er dan niet worden ge-dankt? Er is al de maanden van dit jaar zoo veel geleden, hoe zou dan ons menschelek hart weerstand bieden aan het heimeew, dat naar het doorworsteld lijden ons in bange herinnering terugtrekt? Vooral een ledige plaats in den kring van uw lieven, hoe stemt ze niet, op zulk een avond vooral, tot schreiende weemoed, bij al de aandoenlijke herinneringen die ze opwekt? Meer nog, bij de bange vraag, die ze zoo onwillekeurig rijzen doet, of er niet een tweede, misschien een derde ledige plaats haast komen zal? o, Tusschen het sombere graf en ons menschelek hart be-staat er op dien avond van het Oudejaar zulk een pijnlijke gemeenschap.

En toch in dat persoonlijke, in dat huiselijke mogen we niet opgaan. God riep ons niet tot aanzijn, om op de stroomen van ons ge-voel af te drijven, maar om uit de rolle zijns Boeken onze levenstaaf af te lezen, en met zijn genadige hulpe te volbrengen. Jezus weende zoo bitterlijk bij Lazarus' graf, maar toch, de diepste ontroering van zijn hart spaarde hij voor Gethisemane, toen hij zijn uilgang moest volbrengen te Jerusaleem. En zoo wenkt ook u voor het jaar dat komt uw levensroeping, waartoe God u voorbeschikt heeft.

En nu is het wel zoo, dat ge, ziende op uw eigen verlegenheid en zwakheid, bijna misnoedig vragen zoudt: Wie is tot al deze dingen bekwaam? Maar Gods Woord ge-veert u, dat het juist omgekeerd ligt, en dat niet uw zwakheid, maar veel meer uw inbeelding en uw eigen hoogheid u bij het volbrengen van die levensroeping in den weg staat. „Als ik zwak ben, dan ben ik krachtig“ roept de apostel uit; en van zijn Heiland had hij het woord der belofte ver-nomen: „Mijnne kracht wordt in zwakheid volbracht. Mijnne genade zij u genoeg!“

Aan diegenade hangt het immers ook voor u eeniglijk. Geloofszekerheid, en het alles over-winnend besef van een gekende des Hee-ren te zijn, is ook voor u het uitgangspunt, van waar het door strijd tot het kruis, en, onder het kruis door, tot zegepraal en tot den palm der overwinning gaat. Met halfheid en onbeslistheid is geen betoon van veerkracht, is geen ontlooiing van geloofsmoed denkbaar. Ook gij moet uzelven als een nieuw geboren kindeke, als een kind van uw God gevoelen. Dan is vanzelf de verborgenheid des Heeren over uw tente. Dan voelt ge dat de schaduw des Almachtigen licht reddend en zegenend over u uitspreidt. En dan ont-sluit zich, zoo ongemerkt als ook voor u die verborgen omgang, dien onze Vader in de hemelen uit „goddelijk mededoogen-gunt“ aan zielen waar zijn vreesde in woont.

En daarom, zoo ge ook dit jaar, dat heenging, met veel aanslacht van zelfbe-schaming vaarwel zegt, omdat ge den Oversten Leidman en Volleinder uws ge-loofs zoo vaak vermaakt hadt, leg dan nu alle eigen ik af, ga achter Hem aan, Hem volgend waar Hij u voorgaat, en dan im-mers zult ook gij het niet David uw Mes-sias kunnen nroepen: Heere, ook ik heb last om uw welbehagen te doen, omdat gij, naar uw eeuwige onfermingen, in de rolle uws boeks ook van mij hebt geschreven.

KUYPER.

„Ik ben de Alpha en de Omega.“

En Hij sprak tot mij: Het is geschied, Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde. Ik zal den dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voort niet.

Openb. 21: 6.

Er ligt in dat vreemd klinkend getuigenis van den Christus, dat hij de Alpha en de Omega is, een ongemeene kracht van taal.

Het is alsof er in onze taal stond: Ik ben de A en de Z, of anders nog: Ik ben de eerste en de laatste letter van het alfabet. Toch gaat dit in onze taal niet geheel op, omdat bij ons de eerste letter een klinker en de laatste een medeklinker is; terwijl in het Grieksch het alfabet met de klinker *alpha* (of *alpha*) begint en met de lange *o* (of *omega*) eindigt.

1). Nu vormt de overgang van de *a* tot de lange *o* een geheel ademtocht. De *a* wordt diep in de keel, de lange *o* vooraan bij de lippen uitgesproken. En zoo ligt in dat: Ik ben de Alpha en de Omega, den dubbelen zin, gelijk er dan ook bij staat, van de eerste tot de laatste letter en van het begin tot het einde van onzen ademtocht. Ik ben de Alpha en de Omega, de eerste en de laatste, het begin en het einde.

Ge doet dus aan den zin van dit woord tekort, zoo ge het in 't algemeen opvat als de uitdrukking van wat in den aanvang was en eeuwig zijn zal. Immers Hij, die zoo spreekt, is het Woord, en omdat Hij het eeuwige Woord is, daarom noemt Hij zichzelf met de eerste en de laatste letter van dat alfabet, waaruit alle menschelek woord gevormd is.

In dat Alpha en Omega treedt het eeuwige Woord voor u als vleesch geworden, als tot u komende in het menschelek Woord. Het is uw Messias, die in de wereld van uw men-scheleke gedachten ingaat, en die, in deze wereld van uw overleggingen, en uw geest-lijke worstelingen voor u verschijnt, het u alsnu toeroept, dat Hij ook in die wereld van uw bezorgdheden, van uw angsten, van uw nooden, de eerste is, om uw ziels-worsteling te peilen, en de laatste om u met uzelven te verzoenen en uit te redden, en deswege op zijn Alpha en Omega zoo ver-troostend volgen laat: *Ik zal den dorstigen geven uit de Fontein des levens te drinken voor niet.*

Dat: Ik ben de Alpha en de Omega staat daarom twee malen in de Openbaring van Johan-nes. Eerst in den aanvang in kap. 1: 8, en dan aan het slot van kap. 21: 6.

In den aanvang, omdat het Boek met zijn zeven zegelen staat ontsloten te worden, en 't Heeren volk een steunpunt noodig heeft in de wereld van zijn gedachten, eer het de vrees-lijkheden van de laatste worsteling tegengaat. En dan nogmaals aan het einde, als er door Gods hemelen geroepen wordt: *Het is geschied*, om alsnu de nieuwe gedachtenwereld van de zaligheden des hemels voor Gods kind te ontsluiten. Christus voor hem, en de Christus achter hem. Altoos zijn Heiland, die hem ook in de worsteling zijner angsten, als zijn voor-licht en achterlicht beschut en behoedt.

Buiten den Christus duizend vragen, duizend dooden. Maar met den Christus een heerlijk licht gespreid over den weg die achter u ligt, en een even heerlijk licht gezaid op den weg dien ge tegengaat.

Zoo wil de Christus voor den rechtvaardige wezen, voor wie zich rechtvaardigen liet in zijn bloed.

Nu ligt het verschil tusschen een gewonen dag en de dag waarop jaar met jaar wisselt, meest hierin, dat we gemeenlijk bij den dag leven, en hoogstens een week terug of een week vooruit rekenen. In Mei denken we misschien nog wel aan April of Juni, maar niet meer aan Maart noch aan October. Onze greep is zoo klein. Slechts kort is de spanne tijds die we, achter ons terug en voor ons uit ziende, plegen te omvatten.

Maar dit nu juist wordt anders als Oudejaarsavond en Nieuwjaarsmorgen komt. Dan denken we opeens, niet aan een tweetal we-ken of tweetal maanden, maar omvat onze herinnering met onzen profetischen blik saam op eenmaal twee volle jaren. Het jaar dat door-leefd werd en het jaar dat we intreden.

Die beide jaren mengen zich dan in ons besef doorheen. Niet in de werkelijkheid, maar in de wereld onzer gedachten. Niets dan ge-dachten zijn het, die ons vervullen en het hart spannen. Spannen met weemoed of dank bij de herinnering, en spannen met hope of vrees voor de toekomst. En het is juist dat geheel uit de werkelijkheid in de wereld der ge-dachten ingaat, waardoor uw ziele dan, zelfs meer nog dan op uw geboortedag, die eigen-aardige trilling ondergaat, die u slingert tus-schen het verleden en de toekomst.

Dit nu weet uw Heiland.

En omdat hij uw menscheleke natuur aan-nam, en dus ook in de wereld van uw men-scheleke gedachten inleefde, stelt Hij aan die bange slingeren voor zijn verlostes paal en perk, door u te zeggen, dat Hij, uw trouwe Middelaar, achter uw verleden als de Alpha en voor u uit, aan het eind van uw weg, als de Omega staat, en dat, mits uw ziele maar mag dorsten, Hij u geven zal uit de Fontein van de wateren des levens te drinken voor niet.

Soms heeft overgeestelijke zin de betekenis van het oudejaar en de intree van het nieuwe pogen te onderscheiden.

Dat alles was wereldsch; uit het burgerlijk leven; aan de kinderen der wereld met ons gemeen; en daarom niet in zijn soort Chris-telijk.

En iets is hiervan aan, in zooverre, o, zoo velen, die nog geen dorst naar genade kennen, toch geroerd worden als op Oudejaarsavond hun gevoel en hun conscientie wordt geraakt.

Maar zoudt gij u daarom boven die men-scheleke aandoening verheven rekenen? Omdat God u genade schonk, zijt ge daarom geen mensch meer? Gaat daarom het menschelek leven u niet meer aan? En bovendien, rekent dan onze tijdrekening niet van Christus' ge-boorte? En ligt er niet een heilige positie in dat uitroepen van... het jaar onzer Heeren achthienhonderd drie en negentig.

Dat overgeestelijke houdt toch geen steek. Het leven is er te aangrijpend voor. De nood en de zorgen klimmen vaak te sterk. En bij het tegengaan van zoo onzekere toekomst weekt zich toch de menscheleke natuur van uw hart.

Alleen dit zal het verschil tusschen u en de lieden der wereld zijn, dat bij hen de zorgen des levens het één en al zijn; dat bij hen lief of leed geheel hun stemming beheerscht; en dat zij aan de spanning van het hart lucht zoeken te geven, eerst door prikkeling van het sentiment en dan door luidruchtige vroolijkheid; tranen schrijven er het twaalf slaat en op nieuwe jaar vol zotten wijns zijn; — terwijl Gods kind, dat naar genade dorst, ook op dit keerpunt van zijn leven op Hem blijft staren, die de wateren van de Fontein des levens kan laten vloeien of inhouden.

Ook gij zult dus dezen overgang van jaar op jaar vierden, maar gij zult het op uwe wijze doen. Ziende op Hem, die niet alleen de Overste Leidman uws geloofs wil wezen, maar ook in de wereld van uw bekommerde gedachten, in uw verleden als de Alpha, en in de toekomst als de Omega voor u treedt.

1) Bij ons wordt de *o* nog meer naar de lippen uitgesproken, maar de Grieken spraken deze letter anders uit.

2) Ook in Openbaring 22: 13 komt nogmaals dezelfde uitdrukking voor, maar nu aaloop van het eigenlijke vloeien.

Die is, die was en die komen zal.

Niet dat Hij daarom den sluier oplicht, die de toekomst voor u oog bedekt. Dat kan, dat mag niet. Veeleins zou uw menschelek hart dit niet dragen kunnen.

Maar dit wil Hij, dat alle beklendheid over uw verleden wijken zal, zodra hij u toeroept, dat hij in dit verleden is en het overdekt met zijn Verzoening. En zoo ook, dat alle bezorgd-heid over uw toekomst in u gestild zal worden, zodra ge in het geloof Hem weer aan het einde van uw eeuwig pad ziet staan, met de kroon die u bereid is.

Vanzelf ligt hier dan in, dat ge in uw zorg voor de toekomst het goud, niet met het zilver verward.

Ook uw aardsche, menscheleke vreugde toch heeft hooge waardij; alleen maar wat het wezen en welwezen van uw verborgen zieleleven raakt, staat veel hooger. Al wat u persoonlijk wezen rijkt of armer maakt, rekent met goud en hierbij vergeleken is de waardemeter van uw uitwendig lot niet meer dan zilver.

Nu zal, wat goud is, goud voor u blijven; en immers moet deswege de eerste vraag met het oog op uw toekomst zijn, niet of ge nog lang te leven hebt, maar of ge, als ge sterft, van het goud uwer ziele zeker zijt. Niet, of dit komende jaar voorspoed en geluk u zullen versellen, maar of ge aan dat innerlijke goud voor uw hart zult winnen. En juist die vraag dringt u vanzelf naar Hem, die de Alpha en de Omega is, toe.

En dan komt ook het zilver en gelde in zijn volle waarde; want ook uw positie in het leven; de stand van heel uw gezin; uw middel van bestaan; uw persoonlijke gezondheid en de levenskracht der uwen; het lot van uw vaderland, de bezoeken des Heeren die komende zijn; dit alles weegt, en mag zelfs zwaar wegen. En men zou geen mensch, geen man, geen vader moeten zijn, om niet ten volle te beseffen, hoe ook dit alles zich in de wereld van uw gedachten verdringt.

Alleen maar, zoo ge althans en bij alles van de Alpha af en naar de Omega toerekent, is er in u niet die afdwingerij, die aan geen lijden aanwilt, en voorspoed eischt, en anders mort.

Ge zijt dan nuchteren, en weet en beseft maar al te goed, dat elke dag genoeg heeft aan zijn eigen kwaad, en dat ook dit nieuwe jaar te over hebben zal aan zijn eigen zorgen.

De krankheid zal blijven pijnigen, de dood zal offer blijven vergen, en de ééne zondaar zal het leven van den anderen zondaar blijven verbitteren; nu en dan slechts door enkele drop-pelen van goddelijke en menscheleke liefde verzoet.

Maar hietover mort ge niet.

Integendeel, ge weet dat er gemeenlijk meer goud in de ziele komt, als het tegen wind en zij ingaat, dan in dagen als we zoo zachtens en zoetekens met afdrijven met den stroom.

En dit alles gaat niet bij geval, zoo min als het in het Alfabet bij geval van de eerste naar de laatste letter gaat.

Veeler is in dat alles uw Heiland, en zijt ge des verzekerd, dat lief en leed, dat boze en goede dagen, u, zoo ge zijns zijt, moeten medewerken ten goede.

En daarom is ook voor het jaar, dat zich nu voor u ontsluit, dat toch eigenlijk de eenige vraag, of ge het met Christus als uw Alpha begint, of ge van Hem uit rekt, of ge alle ding afmeet naar de waarde, die het in zijn heilig oog heeft, en of ge in leven en sterven naar dien Eeninge dorst.

Dan toch weet ge, wie ook aan het eind van dit jaar uw Omega zijn zal; en al moge het dan alle de dagen en weken en maanden, dat dit jaar loopen zal, stormen om u heen, en bang voor 't Heeren volk worden, maar dit hebbe ge dan toch, dat er lessching voor u dorst zal wezen; om niet uit de Fontein van eeuwig leven. En dat is u genoeg.

KUYPER.

Amsterdam, 30 Dec. 1892.

ONZE BALANS.

Reeds nu mag gezegd, dat het jaar 1892 met al tellen onder de goede jaren van het Calvinisme in Nederland.

In het gezuiverde kerkelijke leven der Gereformeerden kwam op verrassende wijze schot.

Eerst bleek dit bij de volksstelling, die ons het eerst in cijfers aantoonde, hoe de toenmalige Christelijke Gereformeerden nog-maals aanmerkelijk in zielelental waren voor-uitgegaan, en eveneens voor het eerst in cijfers de resultaten der Doleantie aangaf.

Beide cijfers nu waren verrassend. Er bleek toch, dat beide groepen elk voor zich reeds een cijfer van bijna 200.000 zielen vertegenwoordigde. Een Heide saam van heel het land.

Niet minder kwam dit uit in de even verrassend geslaagde vereeniging van beide groepen, die nu reeds sinds Juni optreden als de aloude Gereformeerde kerken in Nederland.

Gedeele zwak, waren beide groepen saam vereenigd sterk. Dit zag de tegen-stander nog scherper in, dan menigene onder ons, en poogde daarom op allerlei wijze ons saamkomen te verhinderen.

Maar, gij zijt lof, dese toelag is niet gelukt. De vereeniging is tot stand ge-komen, en heeft nu reeds, na zes maan-den, ongelooflijke vorderingen in het besel van veler hart gemaakt.

We zijn feitelijk nu reeds één compacte macht in het land geworden, en nog steeds breidt het getal der aanhangers en het getal van de aangesloten kerken zich uit.

Van de vrije kerken, die nog hier en daar zelfstandig bestaan, ging reeds meer dan ééne stem uit, die op vereeniging ook met deze broeders hope biedt.

En wat de Gereformeerde broeders in het Genootschap aangaat, ook zij rijpen almeer voor een afval van de Synodale Hiearchie.

Geen enkele ster der hope toehing aan den Synodalen hemel voor hen op.

In Van Toorenebergen verloren ze een gewaardeerd hoogleraar; en in Meyboom te Groningen kregen ze een volbloed mo-derne in de plaats.

De hope dat de Overheid ons tegenstaan en hen maintainereen zou, werd al zwakker.

Nog altoos hadden de werpers van den Christus in de Synode de meerderheid.

Het Synodaal paleis baat hen niet.

En voor het overige zagen ze al hun verwachtingen teleurgesteld. Ze moesten zich stil houden. Ze konden zich niet roeren. Al hun protest en klacht stierf in de lucht weg.

Ze merkten al meer, dat men hen cen-voudig in de Synodale vierschaar nauwlijks meer meetelt.

Zoo weekt geestelijk de band tusschen hen en de Synodalen al meer los.

Hun liefde voor een kerk, die hun voor het hoofd stoot, wordt al koeler.

En zoo kan het niet anders, of de dag nadert, dat ook zij, het sondige van hun positie inziet, tot een actie komen zullen.

Voor hen was 1892 een teleurstellend, als voor ons moedgevend!

NOG KENS DE ZENDING.

Nog eer het oude jaar ten einde spoedt, zij nog een kleine schuld onzerzijds aan den *Macedonier* afgedaan.

Voor dit goede zendingstijdschrift ge-volden we steeds sympathie, en het is ons daarom verre van onverschillig, of zijn redac-teur met ons of tegen ons is. Iets wat natuurlijk niet in persoonlijken zin is be-doeld, want, zoo genomen, voegt ons slechts dank voor zijn broederlijke gesindheid. Neen, met of tegen ons geldt hier de methode der missie.

We wagen ons op dit terrein niet gaarne, omdat ieders kracht beperkt is, en oorstijd, gelegenheid en kracht ontbreekt, om op het terrein der zending zoo actief op te komen, als we naar de aandrif van ons hart wel zouden gewenscht hebben.

Slechts driemaal lieten we ons dan ook meer opzettelijk over de zending uit. Eerst, zoo we ons niet vergissen, in 1872, toen we de diepe beteekenis van het woord *Genoden zijn* naspeurden, om op het Ker-kelek karakter van alle goede Zending te wijzen; toen in 1890, toen men ons verzocht had de denkbeelden, die de Zending be-heerschen moeten, van uit het Calvinistisch beginsel te bezien; en ten derde male in 1892, toen ons een advies werd afgeveerd in zake de opleiding, geslacht voor hen, die onder de Heidenen, Mohammedanen en Joden werken zouden. Alleen de beide eerste adviezen verschenen in druk, en lokten geen tegenspraak uit. Het derde werd alleen uit een zeer onvolledig verslag bekend, en stuitte op verzet, eerst van de zijde van Dr. Lion Cachet, toen van de *Vader-lander* en nu van den *Macedonier*.

Wat intusschen opmerkelijk is, dit verzet ging niet tegen het advies als zoodanig, maar bijna uitsluitend tegen zekere beden-kingen, die onzerzijds waren ingebracht tegen wat we globaal noemen kunnen: het Methodisme in de Zending.

Of liever ook nog niet tegen deze cri-tiek in principieelen zin, maar meer te- gen enkele becijferingen, waarin die critiek steun zocht.

Ook de *Macedonier* voert zijn strijd tegen ons schier alleen op dit terrein.

Drieërlei is zijn bedenking.

Uiters globaal sprekend, had de referent te Groningen gesproken van een staf van 3000 zendingen. Tegen dit cijfer kwam Dr. Lion Cachet op, wijl hij het te laag vond. De *Macedonier* daarentegen vindt het te hoog. Siellig is hier het goed recht aan de zijde van den *Macedonier*. Hij toch leeft volkomen gelijk, dat men niet van 1792—1892 spreken kan van 3000 zen-delingen, die deze honderd jaren lang op missionair terrein zouden gearbeid hebben.

Drieduizend zendingen een eeuw lang, ondersteit 300,000 jaren missionaire dien-st. En zoo men nu het aantal dienstjaren van alle zendingen saamneemt, zal dat volle cijfer zeker niet bereikt worden. Toch hechte ook de *Macedonier* hieraan niet te veel. Behalve de eigenlijke zendingen, werkte ook een zeer groot aantal helpers van allerlei aard, die wel met den *zenden-ling* niet op één lijn staan maar toch mee-tellen. Hierin had Dr. Lion Cachet weer gelijk. En wanneer men nu al deze dien-sten per jaar saamneemt, zal metterdaad het cijfer van 300,000 missionaire dienst-jaren nog eer te klein blijken.

Evenzoo heeft de *Macedonier* beswaar tegen het aantal bekeerlingen, door den referent te Groningen op één miljoen, door hem op 2½ gesteld. Hierover nu twisten we niet. Voorreest niet, wijl een goede generale statistiek, waarop te bouwen ware, eenvoudig ontbreekt. Ten tweede, omdat persoonlijke narkening van de cijfers, die men van Engelse zijde voor de missie in Room-sche landen in Europa opgaaf, en waar men uiteraard met controleerbare cijfers te doen had, ons de jamerlijke gewoonte verried, om deze cijfers *per mere show* op te drijven, teneinde meer geld los te krijgen. Vooral te Rome was dit merkwaardig. Ten derde, omdat rapporten, gelijk dat van Dr. Lion Cachet, maar al te droef doen zien, dat men zonder schroom duizenden onder de Christenen meetelt, die er onder geen enkel op-zicht bij mogen gerekend worden. En ten vierde, omdat Christenen, die niet tot het Avondmaal worden toegelaten, ook niet al ligt hun doop twee en meer jaren achter den rug, de realiteit van hun Doop in twijfel doen trekken. Om deze redenen hielden wij ons aan het cijfer in de Theol. Real. Encyclopedie ge detailleerd opgegeven, en verkeerden nog in de overtuiging, dat het cijfer van hen, die als Christenen mogen meetellen, en als vrucht der missie toetra-den, metterdaad niet hooger dan één mil-lioen is. De *Macedonier* geeft dan ook zelf toe, dat een statistiek, die ons metterdaad het cijfer van meetellende Christenen zou geven, niet bestaat, en dat we daarom het globale cijfer van 2½ miljoen hebben te nemen, al weten we dat het geen geest-lijke realiteit vertegenwoordigt. Alleen zij hierbij opgemerkt, dat de *Macedonier* „de Christenen onder de Heidenen“ neemt,

zonder te vragen hoevele Christenen er reeds onder de Heidenen waren, eer de nieuwe missie begon. En dit gaat natuurlijk niet.

Het ernstigst echter is het bezwaar van de *Macedonier* tegen onze opmerking over de locomotief en de slak.

Hij zegt er van:

Maar nu de redeneering van Taylor, door Dr. K. overgenomen en die aldus luidt: Het aantal Heidenen, Mohammedanen en Joden is in honderd jaar min-stens met honderd miljoen toe- genomen, alleen door geboorten, en als het aantal Christenen nu maar met twee en een half miljoen is toegenomen, dan raken wij elk jaar verder achteruit, dan is onze strijd met het heidendome een wed-strijd als tusschen een locomotief en een slak. (Dit beeld is van Taylor.)

Nu zou men zeggen: daar is geen woord tegen in te brengen, en toch wagen wij het in alle bescheidenheid, maar ook met allen ernst er tegen op te komen. Laat ons eerst zeggen dat de cijfers vermoedelijk nog ongunstiger staan dan ze hier gesteld worden, ten minste Johnston schat de toeneming op 200 miljoen. Laat ons dat cijfer nu houden. Dan zijn de Heidenen en Mohammedanen in deze eeuw van 800 tot 1000 miljoen geklommen, en nu weten wij dat het aantal Heidenen-christenen in 1842 werd aangegeven op 400,000 en thans op 2½ miljoen. De vermeerdering der Heidenen is dus slechts met 1/4 en die der Christenen 6 maal. Zoo haalt een slak een locomotief in. Neem de cijfers van Voor Indië, die nog al betrouwbaar zijn. In 1860 vond men daar 213,370 Christenen, in 1870 318,363, in 1880 528,590, in 1890 884,000. Derhalve zijn de Christenen er in 30 jaar verviervoudigd. Nu vermeerderd de bevolking met omstreeks één ten honderd per jaar en zoo vermeerderd het aantal Heidenen in 30 jaar van 100 op 130 en dat der Christenen van 100 op 400. Naar denzelfden maatstaf voortrekkende zullen er in 1920 3½ miljoen Christenen in Indië zijn; in 1950 14 miljoen; in 1980 56 miljoen, in 2020 224 miljoen, dat is bijna de tegen-waardige bevolking; en ondersteld dat deze dan intusschen is verdubbeld, dan zal in het jaar 2030 in Indië geen enkele heiden meer over zijn. Zoo haalt de slak de locomotief in.

En zal die verduubeling plaats vinden? Dat hopen wij. Op grood van hetgeen aanschouwd wordt overal waar de nieuwere zending werkt. In onze Oost wordt dat niet gezien onder de oude Christenen, die door onze vaders onder den doop zijn gebracht; — Rome mag zich ook niet verheugen in het aanschouwen van zulke verduubelingen; — maar de nieuwere Zending, die naar eene andere methode ar-beidt en vooral in den aanvang een gezonde kern vormt, mag zich verblijden met zulke verduubelingen. Zelfs gaat het hoe langer hoe sneller. Het is evenals een kapitaal dat rente op rente stapelt en dat vooral in de laatste jaren duizelingwekkend snel vermeerderd.

We zeggen deze dingen niet zooda Dr. K. misschien niet ten onrechte van de „Vader-lander“ vermoedt, om een min gewenschte tegenstander zekere min liefelijke dingen te zeg-gen. Verre, verre zij dat van ons. Wij gevoelen ons niet Dr. K. van harte één; maar wij moeten tegen deze onjuistheden opkomen, om der waarheid wil, om der Zending wil. Wij bidden God dat Dr. K. genade ontvange om royaal te herroepen, waar hij zoo royaal dwaalt. Wij zouden dat niet zoo nadrukkelijk vragen indien de invloed van Dr. K. niet zoo onbeperkt was; indien er niet duizenden wa-ren die hem naspreken en alleen omdat hij het zegt gelooven dat de Zending een on-vruchtbaar werk is. Dit moest Dr. K. ook verstaan dat uit zijn woord dan ook nog dik-wijls meer wordt afgeleid dan hij er mee be-doelt, en dat wij, lagere geesten, tegen den heilloozen invloed der afgeleide en verwron-gene oordeelvellingen hebben te vechten.

Wat zullen we tegen deze redeneering zeggen.

Als we een goede eeuw verder zijn, zijn bijna 300 miljoen Christenen in Oost-Indië, en nog een halve eeuw verder, in 2030, geen enkel Heiden in Indië meer. Allen Christen geworden!

Zou het nu niet weerd zijn, zulke schoone illusie te verstoren?

Maar immers de *Macedonier* neemt ze nog veel te beperkt. Gesteld toch eens, dat, naar zijn berekening, in 1880 enkel in Indië een kerk van 56 miljoen Christenen zal bestaan, dan zal die kerk in Indië zelve die missie veel beter nog dan wij kunnen drijven en dus een nieuwe factor optreden, die het werk nogmaals verhaast.

Dit alles gaat naar den regel, dat men in 30 jaren verviervoudigt, of in 15 jaar verdubbelt.

Nu, we gaan op zulke gissingen niet in. Wat grond of recht zou men toch hebben, om uit het, altoos nog betwiste, feit, dat in de periode van 1860—1891 het cijfer met vier vermenigvuldigd werd, de con-clusie te trekken, dat elke komende 30 jaar ons hetzelfde resultaat zou brengen? De *Macedonier* zal dit zelf gevoelen. Hier ontbreekt elke logische grond.

En wat nu de *Macedonier* ducht, dat onze wat nuchterder blik den ijver voor de zending verkoelen zal, zoo zij gevraagd, welke zendingen uwerzijds uwerzijds, die arbeidt wil de Heere dringt en gebiedt, en dus doorgaat in weerwil van tegenspoed of ontzachtering; of wel die andere ijver, die blaakt als de cijfers hoog loopen, maar gebluscht wordt als de cijfers lager komen te staan.

Ook de *Macedonier* kiest hier natuurlijk voor het eerste.

We eindigen daarom met deze kleine op-merking.

De Heere komt. Zijn tijd is nabij. En Hij zelf heeft ons voorzegt, dat aan zijn wederkomst vooral zal gaan de ontzettende worsteling tusschen zijn kerk en de wereldmacht, en dat in die worsteling door den grooten afval zijn gemeente staan zal als een kudde te midden der wolven. Zó zelfs dat de vraag over zijn lippen kwam: De Zoon des menschen, als hij wederkomt, sal hij dan gelooft vinden op aarde?

Hier tegenover stelt de ethische richting de voorstelling, alsof van lieverleé heel de